

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Димитър Тодоров Владев,

*член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в
Центъра по хидрология и водно стопанство по професионално направление 4.4.
Науки за Земята в специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“*

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед № 01-164/30.06.2022 г. на Директора на НИГТГ-БАН и решение на заседанието на научното жури от 14.09.2022 г., проведено съгласно член № 55, ал. 4, 5 и 6 на Правилника за приложение на ЗРАСРБ в НИГТГ-БАН, както и на чл. 2, ал. 8 на Правилника за приложение на ЗРАСРБ.

Анализът на представените материали по конкурса е извършен в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в НИГТГ.

Като член на научното жури декларирам, че не съм свързан по смисъла на § 1, т.3,4,5 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ с кандидата, нямам общи публикации и частен интерес, който да влияе върху безпристрастното и обективно оценяване на научните трудове.

I. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ в НИГТГ-БАН по професионално направление 4.4. Науки за Земята в специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“ в Центъра по хидрология и водно стопанство е обявен в Държавен вестник, бр.41 от 3.06.2022 г.

За участие в конкурса документи е подал само един кандидат - гл. ас. д-р Кристина Мартинова Гърциянова.

II. Кратки сведения за кандидата

Кристина Гърциянова завършва средното си образование в НПМГ „Акад. Л. Чакалов“ гр. София (1993-1998г.). През периода 1998-2004 година е студентка в ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“, като в 2002г. се дипломира като бакалавър с квалификация „Географ, Учител по география“, а след това завършва магистърска програма „Управление на хидроклиматичните ресурси“ (2004 г.).

От юли 2004 г. до ноември 2007 г. е технически сътрудник-координатор в Национален студентски дом към Министерство на образованието и науката. От края на 2007 г. до средата на 2009 г. работи в областта на телекомуникациите в „HUAWEI TECHNOLOGIES BULGARIA“ LTD. През периода 2012-2015 г. е учител по География и икономика в Национална търговско-банкова гимназия в гр. София.

Главен асистент д-р Кристина Гърциянова е служител на НИГТГ-БАН от 01.03.2015 г. до настоящия момент. На 31.03.2015 г. защитава дисертационен труд на тема „Антропогенно въздействие върху качеството на водите в басейна на р. Осъм” и получава научно-образователна степен „доктор” по „Физическа география и ландшафтознание”. На 16.02.2016 г. е избрана на академичната длъжност главен асистент. Притежава сертификати за компютърна грамотност (програмния пакет Microsoft Office) и английски език (ниво B2).

III. Представени материали за участие в конкурса

Главен асистент д-р Кристина Мартинова Гърциянова е представила всички необходими документи (вкл. в електронен вариант) за участие в конкурса за доцент, съгласно изискванията по чл. 24 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и чл. 55 ал. 3 от Правилника за приложение на ЗРАСРБ на Националния институт по геофизика, геодезия и география при БАН: Заявление за допускане до участие в конкурса с опис на документите; Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент”, определени в Правилника за условията и реда на придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, съответно на изискванията по чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ; Автобиография по европейски образец; Дипломи за висше образование и научна степен „доктор” – заверени копия; Справка за академична длъжност; Списък на публикациите за участие в конкурса с подпис на кандидата и копия от тях; Списък на цитиранията с подпис на кандидата; Справка за оригинални научни приноси с подпис на кандидата; Резюмета на публикациите предложени за участие в конкурса на български и английски език; Справка за регистрация на ОНС „доктор” в НАЦИД; Справка за заемане на настояща академична длъжност „главен асистент” в НАЦИД; Удостоверение за трудов стаж по специалността.

Комисия, назначена със заповед на Директора на НИГТГ-БАН е извършила проверка на представените материали, като не е установила нарушения по процедурата и е допуснала гл. ас. д-р Кристина Гърциянова до участие в конкурса.

IV. Количествена и качествена характеристика на научната продукция на кандидата

В конкурса за „доцент” гл. ас. д-р Кристина Гърциянова участва с 37 научни труда (част от тях индексирани в Scopus), 19 от които самостоятелни.

Географската компетентност на д-р Кристина Гърциянова е оценена високо не само у нас, но и в чужбина, за което свидетелстват представените 72 цитата (от 25 научни публикации на кандидата), както и нейното участие в общо 7 национални и международни проекта.

Главен асистент д-р Кристина Гърциянова е представила подробна справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на

академична длъжност „доцент“, дефинирани в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, в съответствие с изискванията по чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ и чл.1а от Правилника за приложение на ЗРАСРБ в НИГГГ. Критериите за професионално направление 4.4. Науки за земята са изпълнени както следва:

Група от показатели	Съдържание	Минимални изисквания за доцент	Точки за конкурса
А	Показател 1	50	50 т. Успешно защитена дисертация на тема: <i>„Антропогенно въздействие върху качеството на водите в басейна на р. Осъм”</i>
Б	Показател 2	-	-
В	Показатели 3 или 4	100	100 т. Хабилитационен труд (монография): <i>„Опазване качеството на повърхностните води в България“</i> . Изд. „Авангард Прима“. 2022г., 171 с.,ISSBN 978-619-239-709-8 (В.3)
Г	Сума от показателите от 5 до 9	220	243,33 т. 2 научни публикации, отпечатани в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни (Г7_1, Г7_2); 13 научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове (Г8_1, Г8_2, Г8_3, Г8_4, Г8_5, Г8_6, Г8_7, Г8_8, Г8_9, Г8_10, Г8_11, Г8_12, Г8_13);
Д	Сума от показателите от 10 до 12	60	65 т. 7 цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни (Scopus, Web of Science, ERIH+) с научна информация или в монографии и колективни томове; 15 цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране.
Е	Сума от показателите от 13 до 23	30	40 т. 2 участия в национален научен или образователен проект; 1 участие в международен научен или образователен проект.
		460	Общо: 498,33 т.

Представената таблица доказва, че минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, посочени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН са изпълнени за всяка група показатели, като общия брой точки – **498,33** надхвърля минималните изисквания.

Научната продукция по конкурса отговаря на условието да не се повтарят публикации използвани за придобиване от кандидата на научното звание

„доктор” и академичната длъжност „главен асистент”. Тематично научните трудове напълно отговарят на шифъра на обявения конкурс. Публикациите засягат актуални научни и научно-приложни проблеми от областта на хидрологията, свързани с опазването и устойчивото използване на водите.

Основен хабилизационен труд на гл. ас. д-р Кристина Гърциянова е монографията *Опазване качеството на повърхностните води в България* (В.3), Изд. Авангард Прима, С., 2022, 171 с.), която е структурирана по следния начин: В *Глава 1* се разглеждат теоретични основи на изследването на качеството на водите, с акцент на нормативна уредба, свързана с управлението на водите в Енропейския съюз и България; *Глави 2 и 3* са посветени на факторите, научно-изследователските подходи и методи за формиране и оценка на качеството на повърхностните води; Глава 4 е основната научно-изследователска част от монографията. В нея се предлага научен анализ на резултатите от моделно проучване и оценка на качествено състояние на водите на р. Марица, р. Чепеларска, р. Сазлийка и р. Арда. Изводите в заключителната част на монографията са научно-аргументирани, като получените резултати могат да се използват в практиката.

В останалите научни трудове се разглеждат въпроси, свързани с:

- актуалността на проблема за опазването от замърсяване на повърхностните водни обекти и устойчивото управление на водните ресурси (Г7_1, Г7_2, Г8_1, Г8_3, Г8_4, Г8_7, Г8_10, Г8_12);
- действащото международно, европейско и национално законодателство в областта на политиката за водите и техния мониторинг (Г8_2, Г8_6, Г8_13);
- основните принципи, подходи и методи за анализ и оценка на качествено състояние на водите, с акцент върху комплексните оценки (Г8_4, Г8_5);
- идентифициране, анализ и оценка на състоянието и изменението на качеството на повърхностните води по физико-химични показатели в райони с антропогенна дейност, като се отделят ключови участъци (т. нар. „горещи точки“), подложени на най-силно натоварване (Г7_1, Г7_2, Г8_2÷Г8_6, Г8_8÷Г8_13);
- сравнителен анализ на различни участъци от даден воден обект, както и на различни водни обекти (Г7_1, Г8_2, Г8_3, Г8_8), включително за различни времеви интервали (Г8_7, Г8_12, Г8_13) и избор на представителни показатели за даден тип замърсяване в зависимост от целите на изследването (Г7_1, Г7_2, Г8_2, Г8_3);
- комплексна оценка на качеството на повърхностните води чрез прилагане на индекс за качество (ССМЕ WQI). Обобщен израз на цялостното състояние чрез балова или рангова стойност, и чрез степента на компонентното замърсяване на водните системи (Г8_1, Г8_3, Г8_4, Г8_6, Г8_7, Г8_9, Г8_12);

- формулиране на мерки и препоръки към институции и заинтересовани лица за оптимизиране на мониторинга (Г8_5).

Внимателният анализ на представените научните трудове разкрива, че те притежават висока степен на актуалност, разработени са задълбочено в съответствие със съвременните достижения на науката, като предлагат поредица от идеи, мерки и препоръки за опазване качеството на водите.

В научната продукция на кандидата не открих плагиатство и неправомерно ползване на чужди трудове!

V. Научни приноси

В справката за основните научни и научно-приложни приноси гл. ас д-р Кристина Гърциянова формулира няколко групи приноса, които обобщено могат да се представят по следния начин:

1. Изградена и приложена е концептуална изследователска схема за изучаване на въпросите, свързани с качеството на повърхностните води.
2. Извършен е пространствено-времеви диференциран анализ и оценка на състоянието и изменението на качеството на повърхностните води по физико-химични показатели в райони с разнородна антропогенна дейност.
3. Изведена е комплексна оценка за качеството на повърхностните води чрез прилагане на индекс за качество на водите (CCME WQI), обобщен вид на цялостното състояние чрез балова или рангова стойност, и чрез степента на компонентното замърсяване на водните системи.
4. Обособени са ключови участъци (т. нар. „горещи точки“), подложени на най-силно натоварване, като са идентифицирани и източниците на въздействие.
5. Резултатите от извършените изследвания могат да бъдат използвани в практиката при изготвянето на регионална качествена категоризация на повърхностните води в страната.

Приемам за основателни предложените научни приноси, като следва да се отбележи че те се подкрепят категорично от досегашната научна работа на д-р Кристина Гърциянова.

VI. Критични бележки и препоръки

Приложената справка от кандидата за научните приноси отразява коректно научните постижения, но можеше да е по-синтезирана. Препоръчвам в бъдещата си научна работа гл. ас. д-р Кристина Гърциянова да се концентрира най-вече върху приложни и обобщаващи трудове, както и по-активно да публикува в списания с Impact factor (IF) и SJR.

Заклучение

На базата на извършеният подробен анализ на научно-изследователската дейност и научните постижения на гл. ас. д-р Кристина Гърциянова - единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в

професионално направление 4.4. Науки за Земята, специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси” в Центъра по хидрология и водно стопанство в НИГТГ, мога убедено да заявя, че тя показва качества на изграден учен с потенциал за високи научни постижения в бъдеще.

Публикациите и научните приноси на кандидата напълно отговарят на задължителните количествени и наукометрични критерии за присъждане на академичната длъжност „доцент”, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за приложение на ЗРАСРБ на Националния институт по геофизика, геодезия и география при БАН.

Изразявам категорично положителния си вот за присъждане на академичната длъжност „доцент” на д-р Кристина Гърциянова и убедено препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури също да гласуват положително.

Дата: 25.10.2022 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

/проф. д-р Димитър Владев/